

השבחת זני מישמש

דורון הולנד,¹ אמנון ארז,² רפאל אסף,¹ רעיה קורצ'ינסקי,² זאב יבלוביץ,² עירית בר יעקב,¹ כמאל חטיב,¹ חיים מליחי,² המכון למטעים, מינהל המחקר החקלאי, ¹ נווה יער, ² מרכז וולקני

משך תקופה ארוכה יובאו לישראל זני מישמש רבים מרחבי העולם. לא הצלחנו לאקלם זן איכותי המתאים לתנאי הגידול בארץ מחוץ לקנינו (רעננה), הזן המסחרי היחידי המצוי בשווקים שאיננו מצטיין באיכותו. מרבית זני המישמש המצויים בעולם מותאמים לאקלים קר ופותחו לדרישת קור גבוהה המאפשרת התחמקות מקרה אביבית בארצות קרות. על בסיס זה התחלנו בעבודת השבחה ליצור זני מישמש איכותיים ישראליים.

מטרות העבודה: הכלאות של זני איכות עם זנים בעלי דרישות קור נמוכות על מנת ליצור זנים איכותיים, בטעם ומראה, מוצקים ובעלי דרישות קור נמוכות המקדימים להבשיל המתאימים לגידול באיזורים רחבים בארץ לייצוא ולשוק המקומי.

מכלוא נבחר 2

תרוג

מכלואים נבחרים מעבודת השבחה ששחררו לבדיקה מסחרית או סומנו לבחינה רחבה

הזן	דרישת קור	מועד הבשלה (2002)	% מתירות	משקל פרי ממוצע (g)	הערכה כללית (0-5)	הערות
גל	קלה מאוד	ראשית מאי	13.8	45.2	4.2	לא אחיד בתגובות באזורי השפיעה
תרוג	קלה מאוד	ראשית מאי	15.7	36.0	4.5	מצטיין בצבעו ובאיכותו, ארוטטי
ניצן*	קלה מאוד	ראשית מאי	11.5	33	4.5	מונק, בכיר מאוד
עדין*	קלה	ראשית מאי	13.0	37.0	4.1	מתוק
מכלוא 1 נבחר	קלה	ראשית מאי	13.2	59	4.5	מיץ, בעל זורה אטרקטיבית
מכלוא 2 נבחר	קלה	ראשית מאי	15.2	37.7	4.5	עסיסי, אטרקטיבי

* עדיין לא נרשם

תוצאות:

עבודתנו החלה בשנת 1994. עד היום בוצעו אלפי הכלאות ונאספו כ 5000 זרעים שגודלו בבית דגן ולאחרונה גם בנוה יער.

פיתחנו ושכללנו שיטה לגידול מהיר של זרעי מישמש וקבלת פירות ראשונים מזרעי המכלואים כבר בשנה השניה או השלישית לאחר הנטיעה.

איפיינו את הורשת תכונת דרישת הקור במישמש והראינו שדרישת קור נמוכה היא דומיננטית.

יבררנו כמה מיכלואים מענינים מאד. כולם מצטיינים בדרישות קור נמוכות מאד אפילו יחסית לזן רעננה. גם בשנים חמות במיוחד התעוררותם היתה טובה ללא צורך בריסוס לשבירת תרדמה. כולם בכירים יחסית ואיכותיים בטעמם. שניים נרשמו בשנת 1999 כזנים ועוד 4 נוספים בבחינה אחרונה לפני רישום. פרטים בטבלה

הייחוד של זנים אלה הוא בדרישות הקור המעטות שלהם ובהתאמתם לגידול בתנאי מזג אויר חם. כיום נמצא בבחינה מסחרית הזן תרוג המצטיין באיכותו בהיקף של עשרות דונמים באיזורי הארץ השונים.